

Kỳ vọng Chính phủ mới: Tạo đột phá, đưa đất nước phát triển bền vững

LÊ KIÊN - NGỌC AN - LÊ THANH thực hiện

Tuổi Trẻ trên [Google News](#)

TTO - Hôm nay, theo dự kiến, tân Chủ tịch nước và tân Thủ tướng Chính phủ sẽ tuyên thệ nhậm chức. Rất nhiều gửi gắm đã được nêu ra với tân Thủ tướng và bộ máy Chính phủ, đó là phải tạo đột phá đưa đất nước phát triển nhanh hơn nhưng phải bền vững.

Trung tâm TP.HCM về đêm - Ảnh: QUANG ĐÌNH

Kinh tế số và củng cố hệ thống tài chính

Kỳ vọng **Chính phủ mới** tập trung vào 3 nhiệm vụ trọng tâm: đổi mới thể chế, kinh tế số và củng cố hệ thống tài chính, TS Vương Quân Hoàng nói:

- Trọng tâm thứ nhất, Chính phủ cần kiên trì thực hiện đổi mới hệ thống thể chế, cải cách hành chính và nâng cao hiệu lực quản lý bộ máy. Tăng cường hiệu năng bộ máy giúp giảm chi phí dân sinh, giảm tổn thất kinh tế do "ma sát" hệ thống với thị trường, tăng cơ hội tích lũy sức vóc kinh tế.

Theo các con số chính thức, mặc dù trong giai đoạn 2017-2021, biên chế công chức đã giảm 11,5% xuống hơn 247.000, con số này vẫn khiêm tốn và sẽ tiếp tục được Chính phủ cải thiện.

Chỉ tính riêng ngành tài chính, theo báo cáo của Bộ Tài chính, kết quả sắp xếp bộ máy, tinh giản biên chế 2 năm 2019-2020 đã góp phần tiết kiệm cho ngân sách được khoảng 3.000 tỉ đồng.

Tuy vậy, những lợi ích bằng số nêu trên chỉ là phần nổi. Lợi ích sâu rễ bền gốc mới thực sự quan trọng.

Đó là gia tăng độ tin cậy với hệ thống giúp làm giảm chi phí giao dịch toàn xã hội. Một giao dịch nhỏ nếu cần tới 10 tờ giấy hành chính chỉ để đảm bảo tính hợp lệ, sẽ gây ra tổn thất kinh tế rất lớn, vì hệ thống kinh tế vĩ mô bao gồm hàng trăm triệu giao dịch như vậy.

“ Vương Quân Hoàng là tiến sĩ kinh tế, Đại học Tổng hợp Bruxelles, Bỉ. Ông có nhiều công trình nghiên cứu được công bố quốc tế mỗi năm; là thành viên Hội đồng Kinh tế học, quỹ Phát triển khoa học và công nghệ quốc gia; giám đốc Trung tâm nghiên cứu KHXH liên ngành Trường ĐH Phenikaa (Hà Nội) ”

Thứ hai, thực thi để thể chế hóa mục tiêu nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, theo nghĩa bộ máy phục vụ, có chuẩn mực bao quát là đáp ứng nhu cầu xã hội. Lúc này, nhà nước "của dân - do dân - vì dân" không còn là khẩu hiệu, mà là tiêu chuẩn bắt buộc của hành động.

Thứ ba, Chính phủ cũng minh chứng được trước nhân dân về tính hợp lý phân công ở thượng tầng bộ máy quản lý: lãnh đạo tầm nhìn và thực thi chức năng kinh tế - xã hội.

Trọng tâm thứ 2, Chính phủ xây dựng nền tảng kinh tế tri thức trong thời đại số, tiền đề cho các mũi đột phá kinh tế. Một nền kinh tế tri thức sẽ có tính cạnh tranh, phát huy năng lực tư duy sáng tạo từ hộ gia đình đến các tập đoàn kinh tế tầm quốc gia.

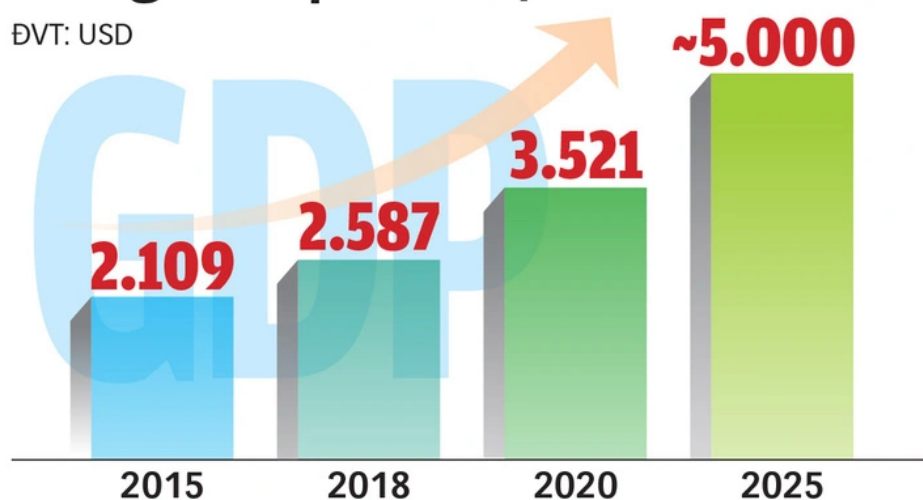
Nền tảng tri thức số ngày càng có tác động sâu rộng. Tôi có tham gia một số dự án, hãy nghĩ về nhiều ký lô giấy tờ, kèm theo hàng chục giờ công để lấy chữ ký và đóng dấu, chỉ để đáp ứng thủ tục một phần nhỏ của đề tài nghiên cứu, giữa kỷ nguyên 4.0, sẽ thấy sự tương phản đó rất đắt đỏ.

Trọng tâm thứ 3, củng cố sức chịu tải và năng lực thích nghi của hệ thống tài chính quốc gia. Điều này tưởng rất quen thuộc nhưng lại luôn là thách thức. Trong lịch sử đổi mới kinh tế VN, vấn nạn lạm phát 2-3 chữ số luôn lớn vồn đe dọa sự ổn định vĩ mô.

Nhiều bệnh trạng nền kinh tế đều có dấu vết của lạm phát. Hậu quả dai dẳng là hiệu ứng giá gắn với lãi suất ngân hàng cho vay. Ngay cả khi lạm phát xuống dưới 4%/năm, nền kinh tế vẫn phải gánh lãi suất cao.

Thu nhập bình quân đầu người những năm qua và mục tiêu 2025

ĐVT: USD

Dữ liệu: L.KIẾN - Đồ họa: N.KH

Chính sách phải bảo đảm lợi ích đầu tư

*** Chúng ta mong muốn làm nhiều, như đầu tư hạ tầng, giao thông, điện... nhưng nguồn lực có hạn. Vậy làm thế nào để tháo gỡ những điểm nghẽn này và thu hút nguồn lực lớn từ bên ngoài nhà nước?**

- Theo Ngân hàng Phát triển châu Á (ADB), VN chi khoảng 5,7% GDP cho xây dựng cơ sở hạ tầng - mức cao nhất trong khu vực Đông Nam Á và gần như gấp đôi chi tiêu trung bình toàn cầu. Tuy nhiên, kỷ luật và hiệu quả chi tiêu công bị thách thức, khi chỉ hơn 20% đại lộ quốc gia được hoàn thiện, và đường cao tốc nối Bắc - Nam sẽ cần đầu tư 14 tỉ USD giai đoạn 2021-2030.

Ước lượng của Ngân hàng Thế giới cho thấy nhu cầu đầu tư cho hạ tầng mỗi năm lên tới 25 tỉ USD, trong đó huy động từ nguồn lực nhà nước chiếm 2/3. Để cân đối giữa chi thường xuyên và đầu tư, Chính phủ cần có cơ chế khuyến khích khối tư nhân tham gia đầu tư, phát triển cơ sở hạ tầng, trên cơ sở hài hòa lợi ích.

Chính sách kinh tế đảm bảo lợi ích đầu tư và cân đối phát triển ngành - vùng sẽ là bài toán lâu dài. Môi trường đầu tư thông thoáng sẽ trợ giúp đặc lực phát triển cơ sở hạ tầng.

Việc phát triển một khuôn khổ toàn diện để quản lý các khoản nợ tiềm tàng cần được ưu tiên và trong trung hạn, phát triển lộ trình đầu tư theo hình thức đối tác công tư (PPP) cân đối với quy hoạch tổng thể ngành, nhất là trong lĩnh vực năng lượng và giao thông, sẽ giúp thúc đẩy tiềm năng kinh tế to lớn của VN.

Kỳ vọng Chính phủ mới tiếp tục đẩy mạnh cải cách hành chính, giảm chi phí dân sinh, tăng cơ hội tích lũy sức vóc kinh tế. Trong ảnh: tại một cảng biển phía Nam - Ảnh: D.S.

Chính phủ là "bà mối" cho phát kiến

**** Ông có hiến kế gì cho Chính phủ nhiệm kỳ tới thúc đẩy mạnh mẽ phong trào khởi nghiệp, khơi thông mọi nguồn lực xã hội cho phát triển đất nước?***

- Trong xếp hạng hệ sinh thái khởi nghiệp các quốc gia năm 2020, VN tăng 13 bậc, lên vị trí 59 trên thế giới.

Thể chế hóa năng lực hỗ trợ hệ thống khởi nghiệp liên quan công nghệ và phát kiến kỹ thuật mới đối với Chính phủ hoàn toàn khả thi. Ngày nay khu vực kinh tế dân doanh cũng đã dám dẫn thân đầu tư dài hạn, như trường hợp VinGroup, FPT... là điển hình.

Thể chế hóa thành công sẽ giúp đưa nguồn lực này trở thành chiến lược dài hạn, cả công lẫn tư, củng cố ý chí khát vọng vươn lên về công nghệ.

Thực tế cho thấy các tập đoàn kinh tế này đều chủ trương đầu tư cho khoa học cơ bản và công nghệ ở chiều sâu, với khát vọng lớn. Chính phủ không làm thay, không can thiệp nhưng hành lang pháp lý, năng lực hiệu quả điều hành bộ máy và đáp ứng nhu cầu phát triển sẽ biến Chính phủ thành "bà mối" cho những phát kiến có giá trị kinh tế thị trường lớn.

Nghiên cứu mô hình của FED

Dự trữ ngoại hối của VN đang gia tăng, dự báo vượt mức 120 tỉ USD trong năm 2021. Các thị trường hàng hóa tài chính cơ bản cần chấp nhận sự linh hoạt (tức là các dao động giá, tỉ giá tuân theo quy luật cung - cầu) nhưng không khoán trắng cho lực lượng thị trường.

Chức năng kinh tế của Chính phủ tuy không can thiệp thường xuyên nhưng có thể được thực thi khi cần tái lập sự ổn định, hạn chế tổn thất. Như vậy, cần đến chức năng quan trọng của hệ thống tài chính vĩ mô: nghiên cứu - dự báo.

Có thể tham khảo hệ thống điều hành phát đi tín hiệu chính sách tài chính có ảnh hưởng toàn cầu của Cục Dự trữ liên bang Mỹ (FED), thực chất là cơ quan nghiên cứu phục vụ thông tin cho xã hội. Hiệu quả của nó giúp tần suất và mức độ can thiệp của FED được hạn chế ở mức không cản trở tự do kinh tế của xã hội, nhưng vẫn có thể trợ lực kịp thời.

Khát vọng của quốc gia 100 triệu dân

Trong khát vọng vươn lên của đất nước, như Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định tại kỳ Đại hội Đảng XIII, sự đoàn kết của đất nước 100 triệu dân, với sản lượng quy đổi ngang giá sức mua 1.000 tỉ USD, thị trường chứng khoán giao dịch xấp xỉ 1 tỉ USD/ngày, rất quan trọng.

Sự đồng tâm hiệp lực, với ý chí phấn đấu, mong muốn nâng tầm phát triển, sẽ xoay quanh năng lực tổ chức, hiệu quả điều hành của bộ máy Chính phủ mới.

Thách thức rất nhiều và có cả những vấn đề tồn đọng dai dẳng, nhưng Chính phủ mới và người đứng đầu Chính phủ được nhân dân trao gửi niềm tin. Niềm tin ấy có căn cứ từ những bài học lịch sử nền kinh tế - xã hội VN đã trải qua sau 35 năm đổi mới, từ triết lý và sức vóc phát triển, từ nền tảng đạo đức và chuyên môn, ý chí theo đuổi mục tiêu chiến lược của bộ máy.

Với sự đoàn kết và phối hợp nhịp nhàng của hệ thống chính trị, ủng hộ và giám sát của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Quốc hội, chúng ta đặt niềm tin không gì có thể cản được bước tiến của đất nước, trong đó có việc hoàn thành các mục tiêu kinh tế - xã hội chiến lược của Chính phủ mới.

Đối thoại với người khởi nghiệp

Trong ASEAN, theo ESP Capital và Cento Ventures, VN vươn lên thứ 3 về tốc độ tăng trưởng của hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo, sau Indonesia và Singapore. Lượng vốn đầu tư mạo hiểm năm 2020 chiếm 17% tổng đầu tư trong khu vực (5% năm 2018).

Tổng giá trị 56 thương vụ đầu tư vào startup VN đạt giá trị 290,43 triệu USD, trải rộng ở một số lĩnh vực tiềm năng cao như công nghệ tài chính, thương mại điện tử và quản trị nguồn nhân lực.

Bên cạnh việc hỗ trợ về chính sách giúp người khởi nghiệp tiếp cận vốn và các hình thức gọi vốn công nghệ, Chính phủ cần thúc đẩy cách hiểu đúng đắn về khởi nghiệp. Quá trình truyền thông - đối thoại với khu vực khởi nghiệp nên trở thành một nghị sự riêng, thậm chí hệ thống bao gồm cả chính sách, hệ thống hỗ trợ và hệ thống thông tin hai chiều để đánh giá kết quả công việc, cũng như các tồn tại cần giải quyết.

<https://tuoitre.vn/ky-vong-chinh-phu-moi-tao-dot-pha-dua-dat-nuoc-phat-trien-ben-vung-20210405082237431.htm>

(Tuổi Trẻ, ngày 5-4-2021)